

ТУРИЗАМ У ФУНКЦИЈИ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ - Туристички производ као фактор конкурентности привреде Србије и искуства других земаља

Саопштење са међународне научне конференције одржане од 1. до 3. јуна 2017. године на Факултету за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи

Дарко Димитровски^{1*}

¹ Универзитет у Крагујевцу, Факултет за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи

Другу годину за редом у Врњачкој Бањи, од 1. до 3. јуна успешно је одржана, сада већ традиционална, међународна научна конференција „ТУРИЗАМ У ФУНКЦИЈИ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ – Туристички производ као фактор конкурентности привреде Србије и искуства других земаља“. Конференција је организована од стране Факултета за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи у партнерству са бројним домаћим и иностраним институцијама, уз подршку Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије. На конференцији је учествовао велики број страних и домаћих излагача (143 аутора/коаутора са 80 радова). Уводничари на овом скупу су били уважени проф. др Dan-Marius Voicilas са Института за економику пољопривреде, Румунске Академије, Букурешт, Румунија; проф. др Роберт Димитровски са Факултета за менаџмент, МИТ Универзитета у Скопљу, Македонија и проф. др Цветко Андреевски са Факултета за туризам и угоститељство у Охриду, Универзитет Свети Климент Охридски у Битољу, Македонија. Такође, својим присуством овај скуп су увеличали и представници Министарства просвете, науке и технолошког развоја, проф. др Ана Ланговић-Милићевић (државни секретар), Споменка Симонић (помоћник министра), представници Универзитета у Крагујевцу, проф. др Јерослав Живанић (прореktor Универзитета у Крагујевцу), и представник локалне самоуправе Бобан Ђуровић (председник општине Врњачка Бања).

Конференција је конципирана са идејом да пружи осврт на могућност креирања туристичког производа као фактора конкурентности у економији Србије, али и омогући увид у искуства других земаља. Учесници овог научног скупа имали су прилике да чују теоријска излагања и практична искуства из туризма и области блиских туризму предавача из наше земаље и великог броја других европских земаља (Босна и Херцеговина, Република Српска, Црна Гора, Македонија, Хрватска, Румунија, Украјина, Словенија, Молдавија и Португалија). Презентација радова на тему конкурентности туристичког производа је организована у оквиру две секције укључујући проблематику руралног туризма, винског туризма, ловног туризма, просторног планирања, гастрономског туризма, екотуризма, интелектуалног капитала, примене информационо-комуникационих технологија у туризму, одрживог развоја и многе друге. Након завршених секција презентована су и издања Факултета за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи. Резултат конференције представљају два тематска зборника са укупно 80 научних радова

* darko.dimitrovski@kg.ac.rs

(ISBN 978-86-89949-09-4, ISBN 978-86-89949-10-0) који су доступни широј научној јавности.

У тренутку када Србија постаје све атрактивнија туристичка дестинација на глобалном нивоу, са континуираним растом у свим статистичким категоријама, размена идеја и искустава учесника, као и успостављање сарадње између различитих институција је прави начин да се тај раст осигура и у будућности. Нажалост, Србија се и поред значајног напретка налази тек на 95. месту када је у питању конкурентност туризма у глобалним оквирима (индекс туристичке конкурентности). Самим тим, идентификовање најзначајнијих конкурентских предности за развој туризма је једини начин који обезбеђује одрживо позиционирање Србије као туристичке дестинације на веома конкурентном и захтевном туристичком тржишту.

Основни циљ одржане међународне научне конференције је да подстакне дискусију о могућим правцима развоја туристичке понуде Србије, али и да усвоји искуство других земаља у тој области. Као резултат конструктивне научне дискусије произашле су смернице како препознатљиви туристички производи могу да унапреде конкурентност туризма и националне економије на глобалном туристичком тржишту. То се пре свега односи на развој туризма који се базира на ресурсима руралних подручја, међу којима посебно издвајамо нетакнуту природу, гастрономију и културно-историјско наслеђе. Поменути ресурси имају потенцијал да обезбеде аутентичност и препознатљивост на глобалном туристичком тржишту које све више негира униформност.

Важан квалитет одржане конференције је и мултидисциплинарни приступ развоју туризма од стране туризмолога, економиста, менаџера, просторних планера, аграрних економиста, социолога, демографа, географа и других. На овај начин је обезбеђено адекватно научно окружење које омогућава мултидимензионалност перцепције проблема са којима се туризам као делатност суочава, али и синергију знања и искуства у остваривању циљева туристичког и економског развоја. Осим научног доприноса, конференција је омогућила увид у проблеме са којима се суочава пракса, чиме се стварају услови да савремени теоријски концепти добију пуну имплементацију у реалном економском окружењу. Конференција је осим претходно поменутог подстакла и на размишљање, охрабрујући конструктивни дијалог, размену мишљења и идеја, са јасним циљем унапређења конкурентности туристичке привреде.

Генерални закључак овог научног скупа био је да Србија располаже повољним условима за развој туризма, са посебним фокусом на српско село као основни елемент националног идентитета. Нажалост поменути услови нису адекватно искоришћени, због чега је потребно уложити додатне напоре како би се постојећи ресурси у потпуности валоризовали са циљем да се обезбеди континуиран раст туризма и дугорочни привредни развој.

Announcement

UDC:338.46(497.11)
338.487:338.33

TOURISM IN FUNCTION OF DEVELOPMENT OF THE REPUBLIC OF SERBIA - Tourism product as a factor of competitiveness of the Serbian economy and experiences of other countries

Announcement delivered at the International Scientific Conference held at the Faculty of Hotel Management and Tourism in Vrnjačka Banja, 1-3 June, 2017

Darko Dimitrovski¹*

¹ University of Kragujevac, Faculty of Hotel Management and Tourism in Vrnjačka Banja

The International Scientific Conference “TOURISM IN FUNCTION OF DEVELOPMENT OF THE REPUBLIC OF SERBIA – Tourism product as a factor of competitiveness of the Serbian economy and experiences of other countries”, was successfully held for the second year in a row in Vrnjačka Banja from 1st to 3rd June. The Conference was organized by the Faculty of Hotel Management and Tourism in Vrnjačka Banja in co-organization with numerous domestic and foreign institutions, supported by the Ministry of Education, Science and Technological Development of the Republic of Serbia. A large number of domestic and foreign delegates (143 authors/co-authors of 80 papers) took part in this scientific event. Keynote speakers at the event were the distinguished Prof. Dan-Marius Voicilas, PhD (Institute of Agricultural Economics, Romanian Academy, Bucharest, Romania), Prof. Robert Dimitrovski, PhD (Faculty of Management, MIT University Skopje, Macedonia), Prof. Cvetko Andreeski, PhD, (Faculty of Tourism and Hospitality in Ohrid, St. Kliment Ohridski University in Bitola, Macedonia). The Conference also had the great honour to host the representative of the Ministry of Education, Science and Technological Development, Prof. Ana Langović-Milicević, PhD, (State Secretary), Spomenka Simonić (Deputy Minister), the representative of the Rectorate of the University of Kragujevac, Prof. Jeroslav Živanić, PhD, (the Vice-Rector of the University of Kragujevac) and a representative of the local government, Mr. Boban Đurović (the mayor of Vrnjačka Banja).

The conference programme was conceived in such a way as to provide an overview of the tourism product as a factor in the competitiveness of the Serbian economy, as well as to provide an insight into the experiences of other countries. The participants of this scholarly event had the opportunity to hear theoretical presentations and also presentations telling of practical experiences of tourism and its related fields delivered by the lecturers from our country and a number of other European countries (Bosnia and Herzegovina, the Republic of Srpska, Montenegro, Macedonia, Croatia, Romania, Ukraine, Slovenia, Moldova and Portugal). The presentation of the conference participants' contributions on the competitiveness of the tourism product was in two sections, comprising issues of: rural tourism, wine tourism, hunting tourism, gastronomic tourism, and ecotourism; and issues of: spatial planning, intellectual capital, the application of information and communication technologies (ICT) in tourism,

* darko.dimitrovski@kg.ac.rs

sustainable development, and many others. The sections were followed by the presentation of publications issued by the Faculty of Hotel Management and Tourism in Vrnjačka Banja. The Conference resulted in two volumes of the Thematic Proceedings comprising a total of 80 scientific papers (ISBN 978-86-89949-09-4, ISBN 978-86-89949-10-0) available to the wider scientific community.

This is a time when, throughout the globe, Serbia is becoming an increasingly attractive tourist destination and continues to grow in all statistical categories. Therefore, the right way to secure that growth in the future is through the exchange of ideas and experiences among the participants, and through the establishment of cooperation between the different institutions. Unfortunately, in spite of some significant progress, Serbia ranks as low as 95th in the world in the area of tourism competitiveness in global terms (tourism competitiveness index). Therefore, the only way to ensure the sustainable positioning of Serbia as a tourism destination in a very competitive and demanding tourism market is by first identifying her most important competitive advantages for tourism development.

The main objective of the International Conference was to stimulate discussion about the possible directions in which Serbia might develop what it offers to tourists. It was also an objective to receive the benefit of the experience of other countries in this field. Constructive scientific discussions resulted in guidelines for recognizing the potential of tourism products for enhancing the competitiveness of tourism and of the national economy in the global tourism market. This is primarily related to the development of tourism based on the resources of the rural areas. Highlighted among these are pristine nature, and cultural and historical heritage. The aforementioned resources have the potential to ensure the authenticity and recognisability in the global tourism market that is increasingly rejecting uniformity.

A multidisciplinary approach to the tourism development provided by tourism experts, economists, managers, spatial planners, agricultural economists, sociologists, demographers, geographers and others, stands out as a valuable quality of the Conference. In this way, an adequate scientific environment enabling multi-dimensional perception of the problems that tourism as an industry is facing was ensured, as well as the synergy of knowledge and experience in achieving the objectives of tourism and economic development. In addition to scientific contributions, the Conference provided an insight into the problems encountered in practice, thus creating the conditions for modern theoretical concepts to be fully implemented in the real economic environment. Besides the aforementioned, the Conference gave food for thought by encouraging a constructive dialogue, the exchange of opinions and ideas, with the clear objective of improving the competitiveness of the tourism industry.

The general conclusion of the conference is that Serbia has favorable conditions for tourism development, with a special focus on the Serbian village as a basic element of national identity. Unfortunately, the aforementioned potentials have not been adequately exploited, which is why further efforts are needed to fully valorize the existing resources in order to ensure the continued growth of tourism and long-term economic development.